Våler kommune

Dato:	11.02.2021
Vår ref:	20/210-15
Deres ref:	
Saksbeh. – tlf:	Asgeir Rustad – 62 42 40 16

Helse Sør-Øst Rhf
Postboks 404
2303 HAMAR

Våler kommunestyrets behandling i sak - Målbildet for framtidig sentralsykehus for Innlandet

Våler kommunestyret behandlet 08.02.2021 sak - Målbildet for framtidig sentralsykehus for Innlandet. Vedtak i saken ble som følger:

1. Våler kommune støtter ikke målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet med bakgrunn i det forslag til ny sykehusstruktur som nå er foreslått av styringsgruppa for Helse Sør-Øst RHF av 08.12.20.

2. Våler kommune motsetter seg at sykehusaktiviteten ved sykehuset i Elverum avvikles. En slik avvikling vil få betydelige negative konsekvenser for Elverum samfunnet, for de øvrige kommunene i Sør-Østerdal og Åsnes kommune.

3. Våler kommune vurderer de samfunnsøkonomiske konsekvensene av styringsgruppas forslag til å være i strid med intensjonen i de statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

4. Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum. Dersom et nytt hovedsykehus for Innlandet ikke legges ved Mjøsbrua, vil Våler kommune anbefale at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske og psykiatriske sykehus. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.

Vedlagt oversendes saksutskrift.

Vålgutua 251
2436 Våler i Solør
Tlf: 62 42 40 00
Fax: 62 42 40 01
postmottak@vaaler-he.kommune.no
www.vaaler-he.kommune.no
Org.nr:
871 034 222 MVA

Med hilsen

Asgeir Rustad
assisterende kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk signert

Vedlegg:

11.02.202 1	230705	Målbildet for framtidig sentralsykehus for Innlandet.

Våler kommune

Saksbehandler	Arkivsak
Asgeir Rustad	20/210

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
007/21	Formannskapet	PS	28.01.2021
008/21	Kommunestyret	PS	08.02.2021

Målbildet for framtidig sentralsykehus for Innlandet.

Kommunestyret - 008/21

K - behandling:

Ordfører redegjorde for prosessen mellom ordførerne i Sør-Østerdalsregionen samt Åsnes. Det ble informert om møte avholdt med Helse Sør-Øst RHF 29.01.21 og møte som skal være med Helse- og omsorgsdepartementet ved Bent Høie 09.02.21.

Gunn Marit Lindmoen, Pensjonistpartiet (Pp), fremmet et alternativt forslag til punkt 4 i innstillingen:
Ta ut første setning i punkt 4;
Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum.

Kommunestyret voterte over formannskapets innstilling punkt for punkt.

1. Enstemmig vedtatt

2. Enstemmig vedtatt

3. Enstemmig vedtatt

4. Pensjonistpartiets alternative forslag ble satt opp mot formannskapets innstilling. Formannskapets innstilling ble vedtatt med 13 mot 6 stemmer.
   Lindmoen (Pp), B.T.Berget og G.T.Finstad (Bvs), Riseng, K.Konterud og S.A Konterud (Foli) stemte for Lindmoen sitt forslag.

K - vedtak:

1. Våler kommune støtter ikke målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet med bakgrunn i det forslag til ny sykehusstruktur som nå er foreslått av styringsgruppa for Helse Sør-Øst RHF av 08.12.20.

2. Våler kommune motsetter seg at sykehusaktiviteten ved sykehuset i Elverum avvikles. En slik avvikling vil få betydelige negative konsekvenser for Elverum samfunnet, for de øvrige kommunene i Sør-Østerdal og Åsnes kommune.

3. Våler kommune vurderer de samfunnsøkonomiske konsekvensene av styringsgruppas forslag til å være i strid med intensjonen i de statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

4. Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum. Dersom et nytt hovedsykehus for Innlandet ikke legges ved Mjøsbrua, vil Våler kommune anbefale at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske og psykiatriske sykehus. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.

Formannskapet - 007/21

F - behandling:

Ordfører, varaordfører og kommunedirektør skal i møte med Helse Sør-Øst RHF 29.01 og i møte med statsråd Bent Høie 09.02.

Gunn Marit Lindmoen, Pensjonistpartiet (PP), fremmet et alternativt forslag til punkt 4 i innstillingen:
Ta ut første setning i punkt 4; "Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum."

Kommunedirektørens innstilling ble votert over punkt for punkt:

1. Enstemmig vedtatt

2. Enstemmig vedtatt

3. Enstemmig vedtatt

4. Pensjonistpartiets alternative forslag ble satt opp mot kommunedirektørens innstilling. Kommunedirektørens innstilling ble vedtatt med 6 mot 1 stemme. Gunn Marit Lindmoen, PP, stemte for alternativt forslag.

F - vedtak:

1. Våler kommune støtter ikke målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet med bakgrunn i det forslag til ny sykehusstruktur som nå er foreslått av styringsgruppa for Helse Sør-Øst RHF av 08.12.20.

2. Våler kommune motsetter seg at sykehusaktiviteten ved sykehuset i Elverum avvikles. En slik avvikling vil få betydelige negative konsekvenser for Elverum samfunnet, for de øvrige kommunene i Sør-Østerdal og Åsnes kommune.

3. Våler kommune vurderer de samfunnsøkonomiske konsekvensene av styringsgruppas forslag til å være i strid med intensjonen i de statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

4. Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum. Dersom et nytt hovedsykehus for Innlandet ikke legges ved Mjøsbrua, vil Våler kommune anbefale at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske og psykiatriske sykehus. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Våler kommune støtter ikke målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet med bakgrunn i det forslag til ny sykehusstruktur som nå er foreslått av styringsgruppa for Helse Sør-Øst RHF av 08.12.20.

2. Våler kommune motsetter seg at sykehusaktiviteten ved sykehuset i Elverum avvikles. En slik avvikling vil få betydelige negative konsekvenser for Elverum samfunnet, for de øvrige kommunene i Sør-Østerdal og Åsnes kommune.

3. Våler kommune vurderer de samfunnsøkonomiske konsekvensene av styringsgruppas forslag til å være i strid med intensjonen i de statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon.

4. Våler kommune støtter fortsatt det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum. Dersom et nytt hovedsykehus for Innlandet ikke legges ved Mjøsbrua, vil Våler kommune anbefale at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske og psykiatriske sykehus. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.

Sammendrag:

Den framlagte saken bygger på tilsvarende sak fra Elverum kommune, med noen endringer i både saksutredning og innstilling, kommunestyrevedtaket fra Elverum er vedlagt.

- Elverum kommunestyre trekker sin oppslutning om Målbildet for Sykehuset Innlandet HF.

Saksopplysninger:

Kommunestyret vedtok i møte 09.03.20, sak 21/20 om videreutvikling av SI Elverum som akuttsykehus i Innlandet følgende:

1. Kommunestyret i Våler kommune slutter opp om det målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet, som ble vedtatt i foretaksmøtet den 8. mars 2019.
2. Kommunestyret peker på at det etter så mange års utredninger, er viktig å få en klar fremdriftsplan, både for bygging av Mjøssykehuset og en avklaring av funksjoner og lokalisering av de øvrige sykehusenhetene.
3. Elverum sykehus tilfredsstiller, etter vår mening, alle de krav som stilles til et godt akuttsykehus, med tillegg av ortopedisk virksomhet.
4. Et godt akuttsykehus i Elverum vil bidra til å redusere «pasientlekkasje» til

Oslosykehusene og vil være samfunnsøkonomisk riktig.
5. Videre peker kommunestyret på at Innlandet stadig får en eldre befolkning med sammensatte lidelser. For disse er nærhet til sykehus spesielt viktig.
6. Fortsatt betydelig sykehusdrift i Elverum har stor samfunnsmessig betydning for kommunene i Sør-Østerdal, Våler og Åsnes.
7. Kommunestyret i Våler kommune anbefaler at Elverum sykehus blir det nye akuttsykehuset i Innlandet i tillegg til Mjøssykehuset og Tynset sykehus.

I sak 62/20 om Elverum sykehus som akuttsykehus i Innlandet ble det vedtatt å sende følgende uttalelse til styret for Helse Sør-Øst RHF og styret for Sykehuset Innlandet HF:

1. Våler kommune slutter opp om det målbildet for utvikling av sykehusstrukturen i Innlandet, som ble vedtatt i foretaksmøtet den 8. mars 2019.
2. Etter mange år med utredninger, høringer og drøftinger, peker kommunestyret på at det nå er viktig å få en klar framdriftsplan, både for bygging av Mjøssykehuset og en avklaring av funksjoner og lokalisering av de øvrige sykehusenhetene. En fortsatt usikkerhet, skaper betydelige utfordringer for kommunal planlegging, lokal næringsutvikling og for samhandlingen mellom de kommunale helse og omsorgstjenestene og spesialisthelsetjenestene.
3. Etter vår mening tilfredsstiller sykehuset i Elverum alle de krav som stilles til et godt akuttsykehus i et differensiert akuttilbud. (jfr. Nasjonal helse og sykehusplan av 2016 – 2019.) I tillegg vil sykehuset i Elverum ha kapasitet til en fødeavdeling og til å opprettholde den gode ortopediske virksomheten, som sykehuset er så godt kjent for.
4. Sykepleierutdanningen er en viktig rekrutteringsbase for hele Innlandet og er avhengig av nærheten til et akuttsykehus.
5. Nærhet til et akuttsykehus er viktig både for den betydelige turistnæringa i Trysil og for forsvarsaktiviteten i Østerdalen.
6. Ved sykehuset i Elverum er det allerede knyttet tilbud om psykisk helsevern både for voksne, barn og unge for hele regionen vår.
7. Østerdalen får en stadig eldre befolkning med sammensatte lidelser. For disse er nærhet til sykehus spesielt viktig.
8. Et godt akuttsykehus i Elverum vil ivareta eksisterende investeringer og bidra til å redusere «pasientlekkasje» til Oslo-sykehusene.
9. Fortsatt betydelig sykehusdrift i Elverum er av avgjørende samfunnsmessig betydning for kommunene i Sør-Østerdal og Åsnes.
10. Våler kommune anbefaler at Elverum sykehus blir det nye akuttsykehuset i Innlandet i tillegg til Mjøssykehuset og Tynset sykehus.
11. Det er kommunene i Sør-Østerdal, som ifølge dekningskartet for Stiftelsen Norsk Luftambulanse, er dårligst dekket av luftambulansetilbudet i hele Innlandet. Våre kommuner er også de som ligger lengst unna tilbudet fra legebemannet akuttbil. Våler kommune ber derfor om at ny base for luftambulansen legges til en kommune i Sør-Østerdal.

Det opprinnelige forslaget til målbilde bygget på at det skulle bygges nytt hovedsykehus ved Mjøsbrua og at de fire nåværende sykehusene skulle videreføres, ett elektivt sykehus som skulle foreta planlagte operasjoner, og ett akuttsykehus. Det synes klart at det var en underliggende forutsetning i dette målbildet at akuttsykehuset skulle videreføres i Elverum for å opprettholde den geografiske balansen øst-vest i sykehusstrukturen.

Det nye forslaget som ble lagt fram 08.12.20 har foreslått å legge det nye hovedsykehuset til Brumunddal, og at det er Gjøvik og Lillehammer sykehus som videreføres, noe som gir

en geografisk ubalanse siden alle sykehusene plasseres ved Mjøsa.

Saken om sjukehusstrukturen i Innlandet har pågått lenge og det foreligger en rekke dokumenter og beslutninger som omhandler saken:

Samleside med sentrale dokumenter:

https://sykehuset-innlandet.no/framtidig-sykehusstruktur/sentrale-dokumenter

Se også vedlegg:

- Rapport 08.12.20 Endret målbilde/konkretisering av plassering i Brumunddal og LMS i Elverum.
- Målbilde vedtatt 31.01.19.
- Målbilde vedtatt 20.10.17.

Vurderinger:

Kommunedirektøren mener nå at den oppnevnte styringsgruppas sin anbefaling til helhetlig løsning for ny sykehusstruktur avviker så mye fra det opprinnelige utgangspunktet i vedtaket i foretaksmøtet den 08.03.19, at Våler kommune ikke lenger bør støtte den sykehusstrukturen som nå foreslås.

Etter kommunedirektørens oppfatning blir de samfunnsøkonomiske konsekvensene av forslaget om avvikling av sykehusfunksjoner, bl.a. i Elverum, så store, at Våler kommune bør motsette seg at forslaget blir gjennomført. For Våler kommune vil en avvikling av sykehus-funksjonen i Elverum innebære at kommunens innbyggerne får vesentlig lenger reisevei til et akuttsykehus, at flere hundre arbeidsplasser forsvinner fra kommunens nærområde, at nedgangen i folketallet vil kunne forsterkes og kommuneøkonomien påvirkes negativt. 33 innbyggere i Våler kommuner har for tiden sin arbeidsplass ved sykehuset i Elverum.

Videre er kommunedirektøren av den oppfatning at forslaget bryter med intensjonen i de «*Statlige retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon*», hvor det nettopp stilles krav om at de negative konsekvensene av flytting av statlige arbeidsplasser og statlig tjenesteproduksjon, skal vektes mot mulige fordeler av en ny lokalisering. Kommunedirektøren mener derfor at de negative konsekvensene av forslaget til sykehusstruktur for innbyggerne i Våler kommune, ikke i

tilstrekkelig grad oppveies av eventuelle fordeler ved den skisserte nye sykehusstrukturen.

Kommunedirektøren minner dessuten om at sykehusdivisjon Hamar-Elverum helt siden sykehusene i Hamar og i Elverum ble underlagt felles ledelse i 1994, har utviklet en klar funksjonsdeling og etablert et felles opptaksområde, som i dag yter sykehustjenester til mer enn 141 000 innbyggere.

Intensjonen i de to Nasjonale helse- og sykehusplanene peker på at sykehusene skal utvikle seg faglig gjennom nettverksløsninger og at spesialisthelsetjenesten skal gi tjenester nær der befolkningen bor. I meld. ST. 11 (2016-2019), side 44, fremgår det at:

- *Det skal fortsatt være en desentralisert og differensiert sykehusstruktur i Norge. En ryggrad av akuttsykehus er nødvendig for å sikre beredskap og øyeblikkelig hjelp.*
- *Funksjoner skal samles når det er nødvendig av hensyn til kvalitet, men samtidig desentraliseres når det er mulig – for å gi et bredest mulig tilbud med god kvalitet i nærmiljøet.*

I denne planen, som er vedtatt av Stortinget, heter det også at:

- *De nasjonale kvalitetskravene til fødetilbudet, som er nedfelt i Stortingsmeldingen «En gledelig begivenhet» (2008-2009) og i Helsedirektoratets veileder «Et trygt fødetilbud fra 2011» ligger fast.*

I disse kravene heter det at et differensiert fødetilbud skal sikre at kvinnen har et variert fødetilbud basert på kvinnens egne ønsker, og en seleksjon ut fra en risikovurdering etter gitte kriterier. Veilederen deler den sykehusbaserte fødevirksomheten inn i tre nivåer:

Kvinneklinikk, slik det i dag er på Lillehammer, *fødeavdelinger*, som i Elverum og på Gjøvik og *fødestuer*, som på Tynset.

Slik kommunedirektøren forstår rapportene om «Konkretisering av virksomhetsinnhold» og «Konkretisering av bygg, lokalisering og bærekraft», er det høyst usikkert om kvinnene i dagens opptaksområde for sykehusdivisjonen Hamar-Elverum vil kunne få et slikt valg, dersom prosjektgruppas anbefaling blir vedtatt.

Med utviklingen av digitale løsninger og med hensyn til de retningslinjene for sykehussamarbeid som de nasjonal helse- og sykehusplanene legger opp til, mener kommunedirektøren at en slik løsning vil ha flere fordeler, enn den løsningen som styringsgruppa anbefaler, herunder:

- Færre negative samfunnskonsekvenser for de kommunene der sykehus og sykehusfunksjoner anbefales avviklet.
- Det gode faglige samarbeidet mellom ansatte ved dagens sykehusdivisjon

Hamar-Elverum og kommunene kan videreutvikles.

- Større nærhet til befolkningen og større mulighet til å forstå pasientenes hjemmeforhold før utskriving.
- Lettere å få til gode pasientforløp der sykehus og de kommunale tjenestene må samhandle med pasient og pårørende. Det gode samarbeidet mellom sykehus, fastleger og kommunale tjenester er utviklet over flere år og kommer pasientene til gode.
- Mindre risiko for at sykehusfunksjoner må settes på «pause» på grunn av frykt for smittespredning der sykehusfunksjonene er sentralisert i ett stort sykehusbygg.
- Pasienter og gravide kvinner får den valgfriheten som de har krav på.
- Bedre forvaltning av de investeringer som allerede er gjort ved dagens sykehus.
- Redusert miljøbelastning ved bygging av et stort hovedsykehus der alle ansatte og de fleste pasienter og pårørende får økt reisevei.
- Styringsgruppas forslag til ny struktur, inklusive bygging av nytt hovedsykehus og opprusting av akuttsykehuset, samt avvikling/omgjøring av de øvrige sykehusenhetene, innebærer et betydelig låneopptak (inntil 70 % av budsjettet), som må nedbetales over driftsbudsjettet i 30 år. En satsing på opprusting av dagens sykehusstruktur også vil innebære investeringskostnader, hvor store disse kostnadene vil være er ikke kjent i dag.
- Mindre risiko for at dagens sykehusmiljøer vil forvitre i løpet av den perioden fra vedtak fattes til ny struktur er på plass.
- Større rekrutteringsmuligheter ved sykehusdrift nær dagens utdanningsinstitusjoner for helsepersonell, og for å rekrutterespesialister som ønsker seg bort fra trengselen i Oslo-gryta.

Kommunedirektøren mener at Våler kommune fortsatt bør støtte det opprinnelige målbildet for sykehuset Innlandet hvor hovedsykehuset er plassert ved Mjøsbrua og Elverum sykehus består som akuttsykehus. Denne løsningen bevarer en balanse i sykehusstrukturen øst-vest og gir en tilfredsstillende dekning for hele Innlandet fylke.

Kommunedirektøren vil peke på at det vil være flere positive sider ved bygging at ett nytt hovedsykehus for Innlandet. I den forbindelse er mulighetene for utvikling av sterke fagmiljøer, rekruttering, samt gode og effektive behandlingsforløp for pasientene viktig. Kommunedirektøren finner det derfor vanskelig å støtte punkt 4 i vedtaket fra kommunestyret i Elverum kommune, som lyder:

«Kommunestyret anbefaler at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske sykehus Hamar-Elverum, på Gjøvik og på Lillehammer. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.»

Dersom alternativet med å opprettholde dagens sykehusstruktur er det beste alternativet, burde dette ha fremkommet i Våler kommunes uttalelse da saken om målbilde var oppe til politisk behandling i kommunestyret i mars 2020.

Kommunedirektøren vil derfor anbefale at Våler kommune opprettholder sin tilslutning til det opprinnelige målbildet med et hovedsykehus ved Mjøsbrua og en videreføring av akuttsykehuset i Elverum. Dersom et nytt hovedsykehus for Innlandet ikke legges ved Mjøsbrua, vil Våler kommune anbefale at planene for bygging av et nytt hovedsykehus for Innlandet skrinlegges og at Helse Sør-Øst RHF i stedet satser på å oppgradere og videreutvikle dagens somatiske og psykiatriske sykehus. Dagens sykehusdivisjon Hamar-Elverum bør da videreutvikles. I dag har denne sykehusdivisjonen et felles opptaksområde på 141 000 av Innlandets innbyggere.

Vedlegg:
Oppsummering av rapport av 08.12 om anbefalt sykehusstruktur
Elverum kommunestyre trekker sin oppslutning om Målbildet for Sykehuset Innlandet HF
Rapport 08.12.20 Endret målbilde-konkretisering av plassering i Brumunddal og LMS i Elverum
Målbilde vedtatt 31.01.19
Målbilde vedtatt 20.10.17